

Redskaber og maskiner

Daglig erhvervsrengøring

Undervisningshæftet giver et indblik i, hvilke redskaber og maskiner rengøringsassistenten anvender og vedligeholder.

SUS, Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg
Lone Thingholm Lauridsen, AMU Fyn
Rinna Mølgaard, AMU Fyn
Januar 2014

Revideret af:
Anita Gudrun Jensen, AMU Nordjylland
Heidi Baadsgaard, ZBC Roskilde
November 2024, 2. udgave

© Børne- og Undervisningsministeriet (Januar 2014, revideret 2024). Materialet er udviklet af Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg i samarbejde med Lone Thingholm Lauridsen, AMU Fyn og Rinna Mølgaard, AMU Fyn, revideret 2024 af Anita Gudrun Jensen, AMU Nordjylland og Heidi Baadsgaard ZBC Roskilde. Materialet kan frit kopieres med angivelse af kilde.

Illustrationer/fotos uden anden angivelse af ophavsret, er udviklerens egne eller fra gamle SUS materialer.

SUS

Serviceerhvervenes Uddannelsesudvalg

Vesterbrogade 6D, 4.

1620 København V.

Tlf. 32 54 50 55

www.sus-udd.dk

sus@sus-udd.dk

Indhold

Forord.....	4
Redskaber.....	5
Elektriske maskiner.....	10
Støvsugere.....	10
Hvor godt suger støvsugeren?.....	10
Vandsugere	11
Tips ved brug af vandsuger.....	11
Maskiner til gulvvask.....	11
Skuremaskine.....	12
Gulvvaskemaskine med børstevalser.....	12
Kombinationsmaskine	13
Skumanlæg.....	14
Rengøringsvogne	14
Tørmopper	15
Vaskemopper	15
Forfugtning af mikrofiberklude	16

Forord

At udføre erhvervsrengøring kræver uddannelse, dette undervisningsmateriale er udarbejdet som grundbogsmateriale til kurset Daglig erhvervsrengøring. Kompendiet er et af en samling på i alt 7 selvstændige kompendier, som samlet dækker målbeskrivelse for kurset Daglig erhvervsrengøring.

Redskaber

Der er mange maskiner og redskaber, der kan gøre dit daglige arbejde nemmere. For alt dette udstyr gælder, at det skal vedligeholdes rigtigt af flere årsager.

1. Våde klude og børster fyldt med hår og skidt ser ulækre ud og kan være fyldt med mikroorganismer. Det kan betyde, at du med dine redskaber kan overføre smitte fra et område til et andet.
2. Kunderne ser din vogn og redskaber. Er rengøringsvognen pæn og ren, giver det kunden et indtryk af kvalitet og professionalisme.
3. Det er rart for en afløser at komme til en ren vogn, hvor alting er på plads.
4. Elektriske maskiner kan være farlige, hvis ledninger og stik ikke er tjekket og i orden.

	Navn	Bruges til	Rengøring
	Afstøvningsbørste ”Lange Maren”	Afstøvning højt og lavt.	Støvsuges. Vaskes med vand med universalmiddel og tørres.
	Afsæbningsbørster	Afsæbning ved grundig rengøring af alle overflader.	Vaskes med vand med universalmiddel og tørres.
	Bruseflaske	Til at bruse rengøringsvand på overflader. Ofte brugt ved sanitetsrengøring.	Skylles med rent vand og stilles til tørre.

Redskaber og maskiner

	Børsterive	Til at rense børster, koste og mopgarner med, for at fjerne hår og tråde.	Støvsugning. Vaskes med vand med universalmiddel og tørres.
	Candyfloss Uldduster	Afstøvning højt og lavt. Der kan bruges engangsovertræk for bedre hygiejne.	Støvsuges.
	Doddlebug Kantrenser Skureblok sættes på en holder af plast	Rengøring af gulve og vægge. Specielt god til hjørner, og sammen med skumrengøring i sanitetsområder.	Skaftet aftørres. Skurenylon vaskes i vaskemaskine. Brug evt. et vaskenet, så hænger skyrenylon ikke i kludene.
	Doseringsudstyr	Til korrekt dosering af rengøringsmidler.	Målebægere, kander og lign. skylles og aftørres efter brug. Pumper skylles hvis de er tilstoppet. Skylles grundigt, når de flyttes til en ny flaske/dunk.
	Fejlblad og kost. Kan også være med langt skaft på fejlblad og kost	Bruges til opfejdning af affald.	Vaskes med vand med universalmiddel og tørres.
	Gaffelmoppe ”Kaninøre”	Til afstøvning af bord, stoleben, rør og hyldekanter.	Vaskes med vand med universalmiddel og tørres.

Redskaber og maskiner

	Glasskind Vinduesskind	Til rengøring af glas og vinduer. Skal bruges uden rengøringsmiddel.	Vaskes i vaskemaskine.
	Håndmoppe	Afstøvning af alle overflader.	Støvsugning eller rensning med børsterive, for at fjerne hår, tråde og lign. Garnet vaskes i vaskemaskine.
	Inventarmoppe	Til rengøring af lodrette og vandrette flader f.eks. borde og tavler.	Skaftet aftørres og mopgarnet vaskes i maskine.
  	Mikrofiberklude Fås i mange forskellige materialer, vurder hvilke klude, der er egnet til de opgaver, der er på din arbejdsplads. Anvendes med omtanke på bløde overflader. F.eks. universal mikrofiberklud, glas og spejlklud, Inventarmoppe til glas og spejle.	Polyesterfibre er gode til at optage fedtholdigt snavs og give en mekanisk bearbejdning Polyamidfibre er gode til at opsuge vand og er blødere end polyester Polyacrylfibre giver kluden stivhed Viskosefibre er de blødeste fibre, de har en god sugsevne.	Vaskes i vaskemaskine. Der bruges kun ca. 1/3 dosering af vaskepulver. Evt. specielt vaskepulver til mikrofiber. Hvis de vaskes sammen med andre klude: brug vaskenet til kludene, så hænger de ikke i det andet vasketøj. Brug aldrig skyllemidler, da disse vil sætte sig i fibrenes hulrum, og brug aldrig midler med klor, da dette vil ødelægge fibrene.

Redskaber og maskiner

	Opsamlertang Gribetang Forlængerarm	Til opsamling af affald og smittefarligt affald fx: kanyler.	Vaskes med vand med universalmiddel og tørres.
	Overløbsbørste	Til rengøring af overløbshul i håndvaske og andre besværlige steder.	Vaskes med vand med universalmiddel og tørres.
	Pimpsten	Til rengøring i toiletkummer, hvor der er større belægninger af kalk. Vær forsigtig, den kan ridse overfladen.	Skylles og tørres.
	Radiatorbørste, elementmoppe og Duo-duster	Til rengøring af radiatorer og andre højsiddende steder.	Vaskes med vand med universalmiddel og tørres.
	Sanitetsbørste	Til rengøring ved armatur, og andre steder, hvor der er begrænset plads.	Skylles og tørres.
	Skumsprøjte	Til rengøring på lodrette og vandrette flader. Anvendes sammen med skumrengøringsmiddel.	Skylles med rent vand. Slangen tømmes for vand.

Redskaber og maskiner

	Skuresvamp Håndskurenylon	Rengøring af håndvaske og fliser.	Skylles i rent vand. Vaskes i vaskemaskine. Brug evt. vaskenet, så hænger skurenylon ikke i kludene.
	Skviser Vinduesskraber Skraber	Til at skrabe vand af overflader som vinduer, tavler og fliser.	Skylles i rent vand og tørres.
	Spartel Skraber	Til at fjerne fastsiddende pletter med f.eks. tyggegummi, maling og stearinrester.	Skylles i rent vand og tørres.
	Stripper Vinduesvasker	Til vask af vinduer og vægge. Kan også bruges til udlægning af polish.	Skaf og holder aftørres. Betræk vaskes i vaskemaskine. Efter polish udlægning, skal det først lægges i blød i polishfjerner.
	Toiletbørster	Til indvendig rengøring af toilet og urinaler.	Skylles med rent vand og stilles til tørre. Holder/skål vaskes med vand med universalmiddel.
	Universalklude ”Alt i én klud”	Aftørring og afvaskning af inventar.	Vaskes i vaskemaskine.

	Vaskesuger ”svupper”	Til brug i vasken, hvis den er tilstoppet.	Vaskes med vand med universalmiddel og tørres.
---	-------------------------	--	--

Elektriske maskiner

Læs altid brugsanvisningen og husk; du skal have en instruktion i brug af redskaber og maskiner.

Støvsugere

Støvsugeren bruges til at fjerne støv med. Højt og lavt, på gulve, vægge, radiatorer, møbler, gardiner og ventilationsriste. Almindelige støvsugere må kun bruges til at suge tørt støv op med.

Der findes særlige maskiner, der er konstrueret til at suge både tørt støv og vand.

Støvsugere kan se forskellige ud, men funktionen er den samme:

En motor danner et undertryk, som maskinen udligner ved at suge luft ind og dermed suger den også støv ind.

Hvor godt suger støvsugeren?

Maskinen kan tabe sugeseffekt hvis f.eks. rør og mundstykke ikke slutter tæt sammen.

Det er vigtigt at kende maskinens tilbehør for at få det fulde udbytte af maskinen.

Der kan være mange forskellige mundstykker med hver sin funktion, som kan være en hjælp ved forskellige rengøringsopgaver.

Støvsugeren har forskellige filtre for at støvet ikke skal komme ud af maskinen igen.

Det første filter er selve posen, som er porøst og lader luft trænge igennem, men der kan også trænge lidt støv med ud.

Derudover er der et motorfilter og ofte også et mikrofilter; et HEPA-filter ”High Efficiency Particulate Air”.

Tips ved brug af støvsuger

Maskinen starter ikke:

- Ledningen er defekt
- Stikkontakten er defekt

- En sikring er sprunget
- Afbryderen er defekt
- Termosikringen er slået fra

Maskinen suger ikke korrekt:

- Slangen eller røret er stoppet
- Posen er fyldt. Posen skal skiftes, når den er 3/4 fyldt
- Filtrene skal skiftes
- Sugeomskifteren er ikke indstillet rigtigt.
- Mundstykket er tilstoppet.
- Samlingerne slutter ikke tæt

Efter arbejdet:

- Tør maskinen og ledningen af med en fugtig klud
- Tjek om pose og filtre skal skiftes

Vandsugere

Vandsugeren er opbygget efter samme princip som en støvsuger med en motor, rør, slange og mundstykke, men konstrueret til at suge vand. Ligesom støvsugeren kan den have et filter, vandsugeren er udstyret med en *svømmer* eller en *flyder*. Svømmerens/flyderens funktion er at svømme ovenpå og slå motoren fra, når vandtanken er fuld.

Tips ved brug af vandsuger

- Tjek at svømmeren/flyderen er på plads inden du begynder arbejdet.
- Tjek at gummi på mundstykket er helt. Er der revner, vil gulvet blive stribet, når du suger vand op.

Efter arbejdet:

- Tøm og skyl vandtanken.
- Skyl rør og slange.
- Skil rørene ad, ellers vil de med tiden sætte sig fast.
- Lad maskinen stå åben, så den kan tørre godt.

Maskiner til gulvvask

Der findes flere typer maskiner til gulvvask, i det følgende vil 3 typer blive gennemgået.

- Skuremaskine.
- Gulvvaskemaskine med børstevalser.
- Kombinationsmaskine.

Skuremaskine

Skuremaskinen bruges til opskuring af gulve og anvendes ofte sammen med en vandsuger.

Skuremaskinen kan bruges til flere opgaver:

- Opskuring af snavsede gulve.
- Polering af voks eller oliebehandlede gulve.
- Shamponering af tæpper.
- Fjernelse af polish enten med en tør eller våd metode.

Gulvvaskemaskine med børstevalser

Maskintypen er kendetegnet ved, at den bruger en meget begrænset vandmængde og den er ikke udstyret med en motor, der kan suge vand eller støv. Derimod samler den vandet op ved, at børsten slynger vandet op på en valse/et bånd, som fører det videre til snavsevandstanken.

Maskinen kan bl.a. bruges til:

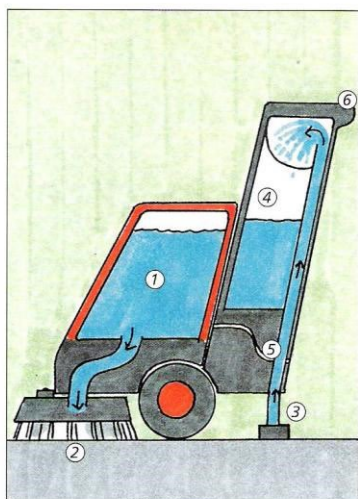
1. vask af gulve
2. opskuring
3. tæpperensning

Kombinationsmaskine

En kombinationsmaskine kan i samme arbejdsgang skure gulvet og suge vandet op.

Kombinationsmaskinen findes i flere størrelser og modeller. Nogle, hvor føreren går bag maskinen og nogle, hvor føreren sidder på maskinen. Maskinen kan være med batteri eller med ledning.

1. Rentvandstank
2. Børste
3. Sugemundstykke
4. Snavsevandstank
5. Evt. batterier
6. Håndtag og betjening

Skumanlæg

Et skumanlæg er et maskinel udstyr som bruges til at udlægge alkalisk og sur kemi. Et skumanlæg kan anvendes i baderum, storkøkkener og andre områder hvor der er en stor rengøringsflade.

Rengøringsvogne

Rengøringsvogne findes i mange forskellige udformninger og størrelser.

Vigtigst af alt er, at rengøringsvognen passer til det arbejde, der skal udføres og, at vognen kan tilpasses de medarbejdere, der skal bruge den.

Krav til rengøringsvogne:

- Den skal kunne indstilles i højden
- Kørehåndtagene bør have en diameter på 3-4 cm
- Det skal være nemt at få fat i redskaberne
- Vognen skal være let at køre og styre. Også når den er fuldt læsset
- Hjulenes diameter skal være mindst 10 cm
- Spandene skal være placeret, så tunge løft undgås, når vognen skal fyldes og tømmes

Husk

- Hold rengøringsvognen ren
- Pak vognen med det du skal bruge – ikke mere
- Fyld spandene med den mængde vand der er brug for

Tørmopper

Tørmopper anvendes til fjernelse af tørt snavs fra gulve.

Der findes flere typer mopper:

- Engangsmopper uden imprægnering
- Engangsmopper imprægneret med olie
- Blandingsgarner (bomuld og syntetiske fibre)
- Mikrofibermopper

For alle mopper gælder, at det er vigtigt at vælge en moppe, som passer til gulvet og den type snavs, der skal samles op.

Vaskemopper

Vaskemopper anvendes til fugtovertørring og til gulvvask.

Der findes flere forskellige typer moppegarner:

- Bomuld
- Blandingsgarner af bomuld og syntetiske fibre
- Syntetiske fibre

Nogle er med ”lommer”, nogle er med velcro og andre er dobbelte, så der er garn på begge sider.

Ved alle valg af mopper skal der tages hensyn til:

- Gulvmateriale
- Metode:
- fugtovertørring
- gulvvask (med en udlægning af rengøringsvand og efterfølgende optørring)

Der findes efterhånden moppegarner, som kan anvendes til flere metoder - såvel tørmopning, fugtovertørring og gulvvask.

Forfugtning af mikrofiberklude

Når man arbejder med mikrofiberklude, kan kludene anvendes tørre eller forfugtet. Ved anvendelse af tørre mikrofiber mopper, vil støv suge sig fast i kluden, ved forfugtning vil fedt og snavs binde sig til kluden.

Der er forskellige måder at forfugte på:

- Direkte fra vaskemaskinen, ved en centrifugering på 600 - 1000 omdrejninger
- Manuel forfugtning

Sådan forfugter du klude og mopper manuelt:

Fold de tørre klude og stil dem på højkant. En klud har 4, 8, 12 eller 16 sider, du kan bruge.

Brug plasticpose i spand, eller anvend spand med låg, så tørrer kludene ikke så hurtigt og det er hygiejnisk.

- Hæld det rene vand/din kemiblanding over kludene, vend dem så alle kanter er fugtet.
- Vent mindst 1 min. gerne op til 10 min. før du begynder at anvende kludene.

Medbring en doseringsflaske med ekstra vand, til genstridige pletter.

Når en side af kluden er brugt, vend kluden til ny og ren side.

Inventarmopper forfugtes ligesom klude. Gulvmopper forfugtes ligesom klude og inventarmopper.